

Entrevista a un Educador, realitzada per Asun Llana

P: Què diries que és la justícia juvenil?

R: Bé, és un apartat de la justícia en què s'intenta aplicar o tenir en compte totes les qüestions alternatives i totes les mesures educatives possibles dins del muntatge de les qüestions més polítiques.

P: Qui es per tu el menor infractor?

R: Per mi podria ser algú que es comporta d'una manera no desitjable per allò que és definit com a societat. Però si l'hagués de definir, com s'entén o crec que s'entén, diria que és un menor que comet un acte delictiu que la «justícia» considera que es pot castigar.

P: Com el veus? Com el situes en la nostra societat?

R: En ocasions pot ser una mica producte. Durant molt temps els nens/nenes de 14-16 anys en determinades famílies són els que carreguen amb les culpes dels mes grans, producte ells també de la nostra societat o podríem dir víctimes de la seva pròpia realitat del consumisme, de la manca de recursos...

Jo també, de petit, he estat un menor infractor perquè agafava un

caramel o una pasta d'una botiga; ara sóc un gran infractor, no perquè el delictes sigui més gran, sinó perquè m'he fet gran jo.

P: Com el viuen els altres? Com el veuen?

R: Com el possible delinqüent, com el que comença a ser-ho. Hi ha moltes mitificacions de la història, com «el vaquilla», «el torete»... Crec que una part de la societat, la més conservadora, podríem dir la més «carca», el veu com un element corrosiu, que desfarà la societat; i una altra part, més oberta, el veu com una persona mancada de recursos, en un món ultracompetitiu, ple de consumisme, que es busca la vida.

P: Què en penses del fet que l'edat penal s'allargui als 18 anys?

R: Seria una de les coses encertades. En aquesta edat comencen a ser madurs, encara que en ocasions s'hauria d'allargar més, però és la majoria d'edat per exercir els seus drets. Crec que abans d'aquesta edat la societat no té dret a exigir-los res, ja que no els considera per a d'altres qüestions, com l'exercici del dret al vot, la llibertat per decidir. Seria convenient canviar-ho.

P: Com creus que haurien de ser els procediments dins la justícia juvenil?

R: Crec que això és una de les coses que porten bastant bé, que va millorant, i que encara es pot desenvolupar més. Com més pedagògic i alternatiu, menys punitiu, més elaborat; com més coordinació en-

tre professionals es pogués donar millor. Els jutges, els fiscals actuen d'una altra manera molt més adequada, especialment si ho comparem amb la justícia d'adults.

P: I de les mesures penals que hi ha en aquest moment, què en penses?

R: La qüestió juvenil és la més progressista de la justícia però encara hi ha manca de recursos, manca de coordinació amb d'altres professionals que no siguin de justícia, altres treballadors/es socials, que poguessin fer propostes. Tenir en compte que la mesura que dictamina el jutge i que s'aplica, en moltes ocasions no pot endegar un canvi, existeixen limitacions com la manca de recursos, l'obligatorietat, la determinació d'un temps...

P: Quin paper creus que té la justícia dins la vida de nens i nenes?

R: Jo et parlo des de la meua experiència; jo crec que la justícia és bastant incorrecta sobretot per la poca equitat que es dona. Ho veiem als mitjans de comunicació: persones que han comès delictes considerats greus que no tenen la mateixa valoració que d'altres persones que han fet el mateix.

La gent, especialment la que té més recursos, demostra un gran «amor» a la justícia. Perquè gaudeixen d'una millor justícia, és una eina per controlar els que no tenen tants recursos. En canvi els que tenen menys recursos hi veuen la part més punitiva i no tant la de defensa. No cal sinó entrar en una presó per veure qui «paga».

La justícia no és tant protecció, es més repressió; fa que es desenvolupi més el tema de «pagar» que el de protegir. En els casos de menors, abans que fer «pagar» s'haurien d'utilitzar totes les tècniques possibles per orientar la persona, sobretot quan nosaltres som part del destí dels individus, de la seva manca de recursos...

P: I després què?

R: Des d'aquesta perspectiva de la justícia juvenil, des del seu enfocament més alternatiu, alguna cosa canvia, agafa una altra orientació, se'ls dona un toc d'atenció, «compte, per aquí no pots anar». De tota manera hi ha casos en què els queda per davant una vida delictiva; dependrà del procés, de l'entorn, d'altres recursos que es puguin continuar donant després, en funció de les necessitats individuals. No és el delicte el que és important, sinó el perquè de l'acte delictiu i per què s'ha arribat aquí. Després hi ha tota una sèrie de recursos que s'han de desenvolupar perquè el contribuent no hagi de pagar una vegada i una altra els costos fruit del fracàs d'aquest procés. Hauríem de preguntar-nos què passa amb aquesta persona, què ens passa a nosaltres que hem de tancar o castigar els altres, els «manguis» són els altres o som nosaltres que només ens ho sabem muntar i els deixem tirats?

P: Hi ha alguna pregunta que no t'hagi fet que t'agradaria contestar?

R: He vist bé l'orientació però podíeu fer una pregunta amb contingut: la justícia és justa? Jo crec que no; la juvenil una mica més, però el plantejament general de «tu

la fas tu la pagues»... Clar que hi ha individus que han d'arribar a situacions fins i tot de tancament, però pensem, per exemple, que aquí hi ha centres de psiquiatria i a Itàlia no existeixen, des de fa anys. Alguna cosa passa: o els bojos que estan fora han vist que poden conviure

amb els que hipotèticament anaven a tancar, o aquí encara falta arribar a això.

Podem plantejar les coses diferents: la justícia és burocràcia, és una creació, és un acord. Tot i que penso que hem avançat, encara ens falta.